Onderbouwing en advies over besluit over extra subsidieaanvraag MDRA

Wethouder,

De aanvraag van het MDRA is voor de duidelijkheid gesplitst in twee delen:
Deel A: een subsidiebedrag van in totaal € 517.650,00 voor "de uitvoering van de wettelijke kerntaken (WGA) + outreachend werken." (reeds toegekend)
Deel B: een subsidiebedrag van in totaal € 349.168,80 voor de uitvoering van de taken en activiteiten "ter versterking van het MDRA volgens de meicirculaire 2021."

Met het eerste (reeds beschikte) deel A van de subsidieaanvraag worden de volgende drie werkzaamheden verricht:
Op grond van de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen (WGA) zijn gemeenten verplicht hun inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatievoorziening (ADV).
Voor Amsterdam is via een verordening bepaald dat dit het MDRA is. Het MDRA neemt klachten in behandeling en registreert deze op de gronden en terreinen die vallen onder de gelijkebehandelingswetgeving. Voor de uitvoering van de WGA voert het MDRA twee wettelijk voorgeschreven kerntaken uit:

1. **Verlenen van onafhankelijke bijstand en advies bij discriminatieklachten;**
2. **Registreren van klachten over discriminatie.**

Het MDRA is daartoe telefonisch elke werkdag tussen 09.00 en 17.00 uur bereikbaar voor meldingen, vragen en doorverwijzingen. De telefoonshifts worden bezet door minimaal twee consultenten om de bereikbaarheid te waarborgen. Consulenten verrichten maatwerk waarbij de melder leidend is voor de aangeboden hulp, van bemiddeling, het schrijven van klachtbrieven of het begeleiden bij aangiftes of procedures bij het College Rechten van de Mens.

3. **Naast deze wettelijke taken is er (in 2020, 2021 en 2022) een bedrag van € 67.500 beschikbaar gesteld voor een *outreachende* werkwijze.**

Aanleiding was onderzoek dat de gemeente Amsterdam liet uitvoeren naar de manier waarop het MDRA haar rol optimaal kan vervullen. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat het belangrijk is voor het MDRA om zichtbaar, benaderbaar, betrouwbaar en uitnodigend te zijn. Ook de geloofwaardigheid van het MDRA in het veld (samenwerking met en vertrouwen tussen stakeholders) werd als belangrijke factor genoemd.

In oktober 2020 is het MDRA begonnen met een brede kennismaking met organisaties van de verschillende gemeenschappen in Amsterdam en heeft dit in 2021 voortgezet: oa is gesproken met Black Archives; ZwartManifest[1], met Jongerenwerk ASD-ZO, Joods Maatschappelijk werk; CIDI, Rabbijn Lody van de Kamp; het Anne Frankhuis. Meld Islamofobie; (in gesprek met Roemer van Oord). En het MDRA doet mee met de regenboogalliantie.
In 2022 gaat het MDRA verder met deze proactieve, outreachende werkwijze en het netwerk van instellingen en organisaties verder op- en uitbouwen en onderhouden. Doel is de rol als spin in het web van de discriminatieketen te versterken, en daarmee het MDRA zichtbaar, benaderbaar en uitnodigend is voor melders uit alle diverse gemeenschappen.

[1] Op dit moment is er een dialoog gaande met vertegenwoordigers van het ZwartManifest en de G4+ meldpunten over mogelijk nader samenwerken;

Bedrijfsvoering op orde gebracht
In 2021 is het MDRA gestart met een intern werkbegeleidingsproces. Het doel van werkbegeleiding is het bewaken en toetsen van kwaliteit van klachtbehandeling, zowel op inhoudelijk vlak als procesmatig. Van de werkbegeleiders wordt verwacht dat zij zicht houden op de caseloads van alle consulenten met daarin de stand van zaken van de lopende dossiers. Ook is het belangrijk om de doorlooptermijnen in de gaten te houden (instroom, doorstroom en uitstroom van de dossiers). Dit om beter zicht te krijgen op werkdruk en werklast, om medewerkers optimaal te kunnen laten functioneren, en voor een duidelijk signaal als er te veel werk ligt voor de huidige capaciteit van consulenten.

Het MDRA heeft daarnaast in het afgelopen jaar sessies gehouden met de medewerkers om de missie-visie-kernwaarden te herijken en heeft een MDRA-handboek opgesteld, waarin alle processen en procedures zijn opgenomen en die zo op één plek terug te vinden zijn.
Daarnaast is in 2021 een format voor een klanttevredenheidsonderzoek ontworpen en is de nulmeting voor het structurele klanttevredenheidsonderzoek afgerond.

Deel 2
Tot zover het eerste deel van de aanvraag, waarover reeds besloten is. Maar het MDRA vraagt ook een extra budget aan van 350 duizend euro.

Redenen voor deze hogere aanvraag zijn:

1. **Door hoge werkdruk ivm veel meldingen komt zorgvuldige afhandeling van zaken in het gedrang.**

2. **Het beschikbaar budget. De hoogte van het aangevraagde bedrag is gebaseerd op de verhoging van de bijdrage van het Rijk aan de gemeenten.**

1. De werkdruk

Het aantal meldingen dat het MDRA jaarlijks ontvangt, is in 2020 en 2021 hoger dan de jaren daarvoor. In 2017 werden 684 reguliere meldingen ontvangen, in 2018 daalde dit naar 584 en dit aantal bleef stabiel met 595 meldingen in 2019. In 2020 werden 903 reguliere meldingen ontvangen, een stijging van 52% ten opzichte van 2019. In 2021 werden 802 reguliere meldingen ontvangen, nog steeds hoger dan de jaren ervoor.
Er vonden ook een aantal bulkmeldingen plaats, die niet bij bovenstaande cijfers meegeteld zijn. Zo werden in 2020 406 meldingen geregistreerd over het 'Corona-lied' (en in 2017 ontving het MDRA 352 meldingen over het festival 'Holi'). Het verwerken van bulkmeldingen over het Coronalied zorgde naar eigen zeggen voor een uitzonderlijk hoge werkdruk, boven op de structurele stijging van het aantal meldingen in de afgelopen twee jaar.
Als gevolg van de bulkmelding in 2020 werd in het jaar 2021 gestart met 593 openstaande dossiers, die pas na het eerste kwartaal van 2021 werden afgerond. Het jaar 2022 werd gestart met een caseload van 397 lopende meldingen die in 2021 werden ontvangen.

Verondersteld mag worden dat als de gemeente campagnes blijft organiseren om de meldingsbereidheid te verhogen, en het meldpunt zelf actief organisaties en locaties actief blijft bezoeken het aantal meldingen op het hoge niveau blijft.

In maart 2021 hebben de discriminatiebureaus van de vier grote gemeenten een Factsheet discriminatie opgesteld. Ook hieruit blijkt dat er in Amsterdam relatief veel meldingen zijn.

	Inwoners x 1000	**Meldingen** excl bulk*	**subsidie**	**Per inwoner**
Amsterdam	873	739	517.000	0,59
Den Haag	546	184	352.000	0,64
Rotterdam	651	319	302.808**	0,47**
Utrecht	358	212	261.000	0,73

Bron: Factsheet discriminatiecijfers G4 (maart 2021)

*Om de cijfers vergelijkbaar te maken is de definitie anders dan in het verslag van het MDRA en valt het aantal meldingen in Amsterdam lager uit.

**in Rotterdam voert RADAR de taak van klachtbehandeling en registratie uit, daar is dit bedrag voor. RADAR doet daarnaast nog veel meer, zoals het geven van trainingen en workshops en het geven van beleidsadvies. Het ontvangt ook meer subsidie dan dit bedrag. RADAR werkt met een begroting van bijna drie miljoen per jaar

Een rondgang in de afgelopen week langs de collega's van de G4 leert dat de bedragen die beschikbaar worden gesteld voor de antidiscriminatiebureaus flink verschillen. Dit komt onder andere door de taken van de bureaus. Rotterdam financiert RADAR relatief het minst (naar inwoners gerekend, niet op basis van het aantal meldingen) maar RADAR verricht meer gesubsidieerde taken. Dat geldt ook voor Utrecht (Art. 1).

Geconcludeerd mag worden dat de hoogte van het subsidiebedrag per inwoner niet hoog is ten opzichte van de G4, en Amsterdam per melding gerekend veruit het minste geld beschikbaar stelt. Dit in combinatie met het feit dat het aantal meldingen inderdaad hoger ligt dan enkele jaren geleden lijkt de claim dat er een hoge werkdruk is door de beschikbare cijfers te worden bevestigd.

2. Het beschikbare budget

De gevraagde verhoging van het subsidiebedrag van in totaal € 349.168,80 voor de uitvoering van de taken en activiteiten ter versterking van het MDRA is gebaseerd op de **meicirculaire 2021**.

Per 2021 verstrekt het Ministerie van BZK jaarlijks structureel een extra bedrag van € 0,40 per inwoner aan gemeenten om de antidiscriminatievoorzieningen te kunnen versterken. De huidige financiering van € 0,37 per inwoner wordt verhoogd naar € 0,77 per inwoner.

"In 2009 is de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) in werking getreden. Het doel van deze wet is een landelijk dekkend stelsel van meldpunten voor onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie en de registratie van klachten over discriminatie. Alle gemeenten zijn verplicht te voorzien in een ADV. Voor de uitvoering van de Wga is in 2009 een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering. Uit onderzoeken blijkt dat deze huidige financiering voor de uitvoering van de Wga-taken al enige jaren tot knelpunten leidt. De meeste ADV's zijn op dit moment zeer krap bemeten en bij het grotere publiek relatief onbekend. Om die reden wordt er vanaf 2021 structureel ruim € 6,9 miljoen extra aan de algemene uitkering toegevoegd, zodat de ADV's ruimere budgetten kunnen krijgen om meer activiteiten te kunnen ontplooien, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken. Deze ruimere

budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan. Deze structurele extra bijdrage komt neer op meer dan een verdubbeling van de middelen." (Meicirculaire 2021, Ministerie BZK).

De verhoging van het budget is inderdaad meerjarig toegevoegd aan de begroting van de gemeente. De Rijksmiddelen die we met de meicirculaire hebben ontvangen m.b.t. gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen zijn toegevoegd aan Bedrijfseenheid 75564210 MDRA: met als titel Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening.

Dat het budget verruimd is, betekent echter niet dat het automatisch naar het MDRA dient te worden doorgestort. Die suggestie wordt gewekt in de Meicirculaire, de gemeente bepaalt echter zelf het discriminatiebeleid en wie het uitvoert.

Voorts is de gevraagde verhoging van het budget: van € 0,37 per inwoner naar € 0,77 per inwoner (+ € 0,40 x 873.000 inwoners) = € 349.200,- gebaseerd op een te snelle rekensom. De huidige bijdrage voor het MDRA is immers met € 517.000 al € 0,59 per inwoner.
Als de gemeente ervoor kiest de volledige rijksbijdrage toe te kennen aan het Meldpunt zou het bedrag € 681.000 worden. Een verhoging van € 164.000 euro. Ongeveer de helft van het gevraagde bedrag.

Wat gaat het MDRA doen met de gevraagde extra middelen?

a. Investeren in de capaciteit om discriminatiezaken zorgvuldig te kunnen behandelen
Er was in de afgelopen jaren sprake van een capaciteitstekort om alle werkzaamheden van de kerntaken kwalitatief goed uit te kunnen voeren. Daarom wil het MDRA investeren in extra capaciteit voor de uitvoering, in de administratie ervan en in deskundigheidsbevordering van het personeel.

b. Organiseren inloopspreekuren
Het MDRA wil in 2022 starten met inloopspreekuren bij jongerencentra en buurthuizen in de verschillende stadsdelen. Zo is het MDRA in gesprek met stadsdeel Zuidoost om eens per twee weken een inloopspreekuur te organiseren in een van hun jongerencentra. Mocht er veel inloop zijn, dan kan dit uitgebreid worden naar een wekelijks inloopspreekuur. Het inloopspreekuur zal gepromoot worden door jongerenwerkers en medewerkers van buurthuizen. Ook zal het MDRA aanwezig zijn bij activiteiten ter introductie en om een 'gezicht' te geven aan het meldpunt. Ook is het MDRA in gesprek met het Regenbooghuis om daar een inloopspreekuur te organiseren voor de lhbtiq+ gemeenschap. Het meldpunt is eveneens in gesprek met verschillende Joodse organisaties om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om laagdrempelige inloopspreekuren te organiseren, meldingen binnen te krijgen en de verhalen van ervaren discriminatie op tafel te krijgen.

c. Actief aanwezig zijn bij relevante evenementen en organisaties
Het meldpunt werkt al samen met community-organisaties en ketenpartners in het werkveld om zichtbaarheid en geloofwaardigheid te vergroten. Voorbeelden zijn de workshop voor de Week Tegen Racisme, een webinar voor Amsterdam Divers en Inclusief en voorlichtingen voor meidengroepen via buurtinitiatieven. Gemiddeld ontvangt het meldpunt naar eigen zeggen

jaarlijks 200 informatieverzoeken, die nu niet allemaal gehonoreerd kunnen worden omdat ze tijdrovend zijn.

d. Versterken digitale zichtbaarheid & toegankelijkheid

Het gaat hier niet om nieuwe tools of een nieuwe website, maar investeren om de toegankelijkheid van de voorzieningen te verbeteren. Onder meer door de website beschikbaar te maken in meerdere talen. Ook is er het voornemen actiever gebruik te maken van sociale media en daarmee het meldpunt beter zichtbaar te maken. En contact opnemen via sociale media met gediscrimineerde inwoners n.a.v. actualiteiten voor ondersteuning. Daarnaast is een investering in externe communicatiematerialen gewenst, zoals folders, factsheets en best-practice handleidingen.

Advies

in 2019 is een additionele bijdrage ter beschikking gesteld van € 135.000 ten opzichte van de beschikking 2018 (van €420.000 naar €555.000 jaarlijks). Dit leidde destijds niet tot de gewenste bestedingen en verbeteringen. Vervolgens is in 2020 de extra bijdrage van €135.000,00 gehalveerd naar € 67.500.
Na een turbulente periode lijkt het meldpunt met het nieuwe bestuur en directeur de weg omhoog te hebben gevonden. De bedrijfsvoering komt beter op orde, en vanuit het bureau wordt proactief contact gezocht met een groot aantal relevante organisaties. Er is natuurlijk nog genoeg te klagen over het MDRA, en dat zal met het huidige relatief lage subsidieniveau wel zo blijven. Door actief contact te zoeken met organisaties en doordat de gemeente campagnes voert zal het aantal meldingen het komende jaar niet dalen, is de verwachting. Om een stevige partner te worden van de gemeente in de aanpak van discriminatie is daarom een verhoging van het budget een voorwaarde. De inhoudelijke plannen voor het extra geld passen bij de wens van de gemeente voor meer toegankelijkheid, zichtbaarheid en professionaliteit.

Voorstel is om eenmalig een bedrag toe te kennen van 164.00 euro en daarmee in 2022 het subsidie in lijn te brengen met de Rijksbijdrage van 78 cent per inwoner. Ongeveer de helft van het gevraagde bedrag, maar nog steeds een forse verhoging waaruit vertrouwen spreekt in het nieuwe bestuur en directeur.
Eenmalig, je liet immers in het bestuurlijk overleg al weten niet over je graf te kunnen regeren. De toekomstige verantwoordelijke wethouder kan met dit memo en de aanvraag in de hand met het bestuur van het MDRA over een jaar evalueren of de gewenste doelen van de extra inzet zijn behaald, het meldpunt zichtbaarder en professioneler is geworden, en besluiten of verhoging van de gemeentelijke bijdrage ook de komende jaren wenselijk is. Hierbij kunnen de contacten en vergelijkende cijfers van de G4 benut worden om tot een norm voor redelijke meerjarige bijdrage te komen.

Desgewenst kan er een bestuurlijk overleg plaatsvinden waarbij het MDRA de verhoogde aanvraag toelicht en de afspraken (besluit toekenning/weigering en evaluatie van de resultaten volgend jaar) vastgelegd kunnen worden. Dit kan ook schriftelijk gemeld worden via de beschikking.